

מדינת ישראל

המאשימה :

באמצעות פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)
מבית קרדן, דרך מנחם בגין 154, תל-אביב 6492107
טלפון : 073-3924600, פקס' : 03-5163093
דוא"ל : DA-TLV-finance@justice.gov.il

– נגד –

הנאשמים : **1. עופר בן יהודה קוטלר**

יליד שנת 1956, ת.ז. ...
..., גבעתיים

2. רוני בן דוד פלוך

יליד שנת 1954, ת.ז. ...
..., חיפה

3. דן בן גיורא שחם

יליד שנת 1975, ת.ז. ...
..., מתן

כתב אישום

(במסגרת הסדר טיעון)

חלק כללי

1. חברת שיכון ובינוי - אס.בי.איי תשתיות בע"מ (ח.פ. 520022609) (לשעבר סולל בונה ארצות חוץ), היא חברה פרטית הרשומה בישראל (להלן: **SBI תשתיות**). SBI תשתיות מוחזקת במלואה על ידי חברת שיכון ובינוי בע"מ (ח.צ. 52-0036104), חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ החל משנת 1988 (להלן: **שיכון ובינוי**). SBI תשתיות היא חברת אחזקות, ועיקר פעילותה באחזקת מניותיה של חברת SBI שוויץ כהגדרתה להלן.
2. חברת AG International Holdings SBI היא חברה שוויצרית פרטית זרה בבעלות מלאה של SBI תשתיות, ומשרדיה ממוקמים בשוויץ (להלן: **SBI שוויץ**). החל משנת 2003, רוכזה בחברות בנות ונכדות של SBI תשתיות (להלן: **החברות הבנות**) פעילות קבלנות תשתית ובניה בארצות שונות ביבשת אפריקה (להלן: **ארצות הפעילות**) וכן בארצות שונות במרכז ודרום אמריקה ובאסיה.
3. תחום זה היה מגזר פעילות משמעותי, שהיה אחראי, בעקיפין, גם לחלק העיקרי מהרווח הגולמי החשבונאי של SBI תשתיות. חלק ניכר מפעילותן של החברות הבנות בוצע במסגרת חוזים עם הרשויות בארצות הפעילות, כאשר חלק מסוים נעשה באמצעות מוסדות מימון בינלאומיים שונים

(להלן : הגופים המממנים).

4. נאשם 1, עופר קוטלר, כיהן כמנכ"ל שיכון ובינוי החל ממאי 2008 ועד אוקטובר 2015. מתוקף תפקידו כמנכ"ל שיכון ובינוי, היה נאשם 1 אחראי לניהול השוטף של החברה על פי המדיניות שקבע הדירקטוריון ובכפוף להנחיותיו, ובמסגרת זו היה חייב להודיע ליו"ר הדירקטוריון על כל עניין חריג שהוא מהותי לחברה. מתוקף תפקידו כמנכ"ל שיכון ובינוי כיהן במהלך תקופה זו גם כיו"ר דירקטוריון SBI תשתיות ו-SBI שוויץ, וככזה, שותף, בין היתר, בקביעת מדיניות הקבוצה. מתוקף מעמדו, היו מנהלי SBI תשתיות ו-SBI שוויץ כפופים לו, ובמסגרת זו, דיווחו לו ועדכנו אותו על פעילות הקבוצה.

על פי מדיניות התגמול הנהוגה בקבוצת שיכון ובינוי, שכרו של נאשם 1 כלל גם תשלומי בונוס, שנגזרו מרווחיות חברת שיכון ובינוי, וכן הוענקו לו אופציות למניות שיכון ובינוי.

5. נאשם 2, רוני פלוך, כיהן כמנכ"ל SBI תשתיות ו-SBI שוויץ וכחבר דירקטוריון SBI תשתיות החל מסוף שנת 2011 ועד פברואר 2018. מתוקף תפקידו זה היה נאשם 2 אחראי למכלול פעילותה של SBI תשתיות. במסגרת תפקידו כמנכ"ל SBI שוויץ, היה אחראי למכלול פעילותה, לרבות פעילות הסניפים בארצות הפעילות. קודם לכן, החל ממרץ 2009 ועד יולי 2011, כיהן כמנהל סניף ניגריה.

על פי מדיניות התגמול הנהוגה בקבוצת שיכון ובינוי, חלק משכרו של נאשם 2 כלל תשלומי בונוס שנגזרו מעמידה ביעדי SBI שוויץ, לרבות יעדי רווחיות ועמידה בתוכניות עבודה, בכפוף להחלטת מנהלו הישיר, מנכ"ל שיכון ובינוי. כן הוענקו לו אופציות למניות שיכון ובינוי.

6. נאשם 3, דן שחם, כיהן כמנהל סניף קניה ב-SBI שוויץ בשנים 2013-2017. במסגרת תפקידו, היה נאשם 3 אחראי על כל היבטי פעילות הסניף, ופעל בתפקידו זה בכפיפות להנהלת SBI שוויץ ועל פי הנחיותיה. קודם לכן, בשנים 2010-2013 שימש כמהנדס הראשי של הסניף ופעל בכפיפות למנהל הסניף באותה עת.

7. ביום 14.7.2008 נכנס לתוקפו תיקון מס' 99 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן : חוק העונשין).

8. כרקע לכתב אישום זה, יצוין כי במהלך שנות פעילות החברות הבנות טרם תיקון מס' 99 לחוק העונשין, נהגו חלק מהחברות הבנות ואורגניהן השונים, לבצע תשלומים ללא קבלות שחלקם היו בלתי נאותים לגורמים שונים בארצות הפעילות, ובכללם תשלומים למתווכים, מפקחים, סוכנים ויועצים בארצות אלו (תשלומים אלו יכוננו להלן : **תשלומים שלא כדין**). התשלומים נכללו בספרי הקבוצה, והרווחים שנבעו מהם הוטמעו בהם.

9. עובדות החלק הכללי מהוות חלק בלתי נפרד מכתב אישום זה.

אישום ראשון – נגד נאשם 1

העובדות

10. עניינו של אישום זה באירועים שהתרחשו בתקופה שלאחר תיקון מס' 99 לחוק העונשין ובתקופת כהונת נאשם 1 עד שלהי שנת 2015 (להלן: **התקופה הרלוונטית לאישום זה**).
11. נוכח תיקון מס' 99 לחוק העונשין וכמתחייב, בין היתר, מדרישות הגופים המממנים ורואי החשבון המבקרים, פעלו אורגנים בקבוצה, בהם נאשם 1 במהלך תקופת כהונתו, לאימוץ קוד אתי ותוכנית אכיפה ולהטמעתם בארצות הפעילות. קוד אתי אומץ בשנת 2012, ובשנת 2016 אומצה והחלה הטמעתה של תכנית אכיפה בארצות הפעילות.
12. לצד זאת, במהלך התקופה הרלוונטית לאישום זה, קשר נאשם 1 קשר עם אורגנים שונים בחברות לעיל שלא להפסיק במועדים הנדרשים את מתן תשלומים כאמור בסעיף 8 לעיל, על ידי החברות הבנות והסניפים של SBI שוויץ בארצות הפעילות, הגם שמדובר בתשלומים שחלקם שלא כדין, כאמור לעיל. במסגרת הקשר, נאשם 1 ערך, במועדים שונים, מעקב אחר הפעילות שבוצעה בסניפים בארצות הפעילות, לרבות ההתנהלות הכספית ולרבות בנוגע לפרויקטים שבוצעו, קצב התקדמותם, ההיבטים הכספיים השונים שהיו כרוכים בקידום, וכדאיותם הכלכלית. היקף התשלומים אינו ניתן לכימות, אולם הוא הסתכם בסכומים לא מבוטלים והוא השיא לחברות תועלת כלכלית.
13. בעשותו כן, קשר נאשם 1 קשר לביצוע פשע.
14. שיכון ובינוי היא חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, וככזו מפרסמת דוחות כספיים לציבור. נוכח מבנה הקבוצה, איחדה שיכון ובינוי לדוחותיה הכספיים אשר פורסמו לציבור, את הדוחות הכספיים של SBI תשתיות, אשר מצידה איחדה את דוחותיה של SBI שוויץ.
15. בשים לב לכך שנתוני הדוחות הכספיים של SBI תשתיות היו בעיקרם נתונים של SBI שוויץ, אלו אושרו על ידי דירקטוריון SBI תשתיות.
16. התשלומים שלא כדין ששולמו ללא קבלות או מסמכים, נכללו בסעיף עלות העבודות אשר בפרק ההוצאות בדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים של SBI תשתיות, לצד ביאור (23), לפיו: "עבודות בניה: בגין הוצאות מסוימות בקשר לעבודות של חברות מאוחדות כנגד הכנסותיהן, לא התקבלו קבלות או מסמכים על ידי הקבוצה אולם אלה אושרו על ידי הנהלות הסניפים והחברות הבנות. להערכת הנהלה תשלום הוצאות במתכונת הנ"ל אינו מהווה חשיפה לחברות הקבוצה".
17. נוכח איחוד הדוחות הכספיים, כללו דוחות שיכון ובינוי את ההוצאות האמורות, ואף הופיעה בהם הצהרה דומה במסגרת ביאור (32), לפיו: "חברות מאוחדות מסוימות הפועלות בחו"ל לא קיבלו קבלות או מסמכים בגין הוצאות מסוימות ששולמו מתוך הכנסותיהן בקשר לעבודות המבוצעות על ידיהן. ההוצאות האמורות אושרו על ידי הנהלותיהן ועל ידי בעלי מניותיהן ונכללו בדוחות הכספיים על בסיס אישור זה. להערכת הנהלה, תשלום ההוצאות במתכונת הנ"ל אינו מהווה חשיפה מהותית לחברות הקבוצה".
18. בשים לב לאמור לעיל, נאשם 1 היה מודע להכללת התשלומים שלא כדין בדוחות החברות כאמור לעיל. כמו כן, היה מודע לעובדה כי בנסיבות אלו ההצהרה לפיה "תשלום ההוצאות במתכונת הנ"ל אינו מהווה חשיפה מהותית לחברות הקבוצה", כפי שנרשמה בביאורים, הייתה הצהרה שמתעלמת מהשלכות אפשריות על עסקי החברות ובתור שכזו לא עומדת בדרישות החוק והתקנות.

19. נאשם 1 היה מודע לכך שדוחות שיכון ובינוי, הכוללים את הביאור כמפורט לעיל, יפורסמו לציבור.
20. נאשם 1 לא הפעיל את סמכויותיו ולא מילא את חובותיו כמנכ"ל שיכון ובינוי וכיו"ר דירקטוריון SBI תשתיות לשם קיום הוראת סעיף 36 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן: **חוק ניירות ערך**).
21. בעשותו כאמור לעיל, לא נקט נאשם 1 את כל האמצעים הסבירים כדי להבטיח את קיום הוראת סעיף 36 לחוק ניירות ערך בקשר עם הדוחות הכספיים של שיכון ובינוי שפורסמו לציבור במהלך תקופת כהונתו בתקופה הרלוונטית לאישום זה.

הוראות החיקוק לפיהן מואשם הנאשם

22. קשירת קשר לביצוע פשע – עבירה לפי סעיף 499(א) לחוק העונשין.
23. אי קיום הוראת סעיף 36 בדו"ח שנמסר לרשות ולבורסה – עבירה על פי סעיף 53(ב)(א) לחוק ניירות ערך ביחד עם סעיף 53(ה) לחוק זה.

אישום שני – נגד נאשם 2

העובדות

24. עניינו של אישום זה באירועים שהתרחשו בתקופה שבסמוך לאחר תיקון מס' 99 לחוק העונשין וחלקו עד שנת 2017 כולל (להלן: **התקופה הרלוונטית לאישום זה**).
25. נוכח תיקון מס' 99 לחוק העונשין וכמתחייב, בין היתר, מדרישות הגופים המממנים ורואי החשבון המבקרים, פעלו אורגנים בקבוצה לאימוץ קוד אתי ותוכנית אכיפה ולהטמעתם בארצות הפעילות. קוד אתי אומץ בשנת 2012, ובשנת 2016 אומצה והחלה הטמעתה של תכנית אכיפה בארצות הפעילות.
26. לצד זאת, במהלך התקופה הרלוונטית לאישום זה, קשר נאשם 2 קשר עם אורגנים שונים בחברות לעיל שלא להפסיק במועדים הנדרשים את מתן תשלומים כאמור בסעיף 8 לעיל, על ידי החברות הבנות של SBI שוויץ והסניפים בארצות הפעילות, הגם שמדובר בתשלומים שחלקם שלא כדין, כאמור לעיל. במסגרת הקשר, נאשם 2 ערך, במועדים שונים, מעקב אחר הפעילות שבוצעה בסניפים בארצות הפעילות, לרבות בנוגע לפרויקטים שבוצעו, קצב התקדמותם, ההיבטים הכספיים השונים שהיו כרוכים בקידומם, לרבות מעקב בנוגע לתשלומים שבוצעו שם וכדאיותם הכלכלית. היקף התשלומים אינו ניתן לכימות, אולם הוא הסתכם בסכומים לא מבוטלים והוא השיא לחברות תועלת כלכלית.
27. בעשותו כן, קשר נאשם 2 קשר לביצוע פשע.
28. עבירת קשירת הקשר, הינה עבירת מקור כהגדרתה בסעיף 2 ביחד עם התוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: **חוק איסור הלבנת הון**).
29. התשלומים שלא כדין, מושא עבירת הקשר, הינם רכוש אסור כהגדרתו בסעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, באשר הם אפשרו את ביצוע העבירה של קשירת קשר לביצוע פשע ושימשו לביצועה.
30. נאשם 2 ביצע פעולות ברכוש האסור, ובתוך כך פעל לכך ש-SBI שוויץ תמשיך להטמיע את התשלומים שלא כדין בהוצאותיה ובהכנסותיה הלגיטימיות, במערכת החשבונאית ובדוחות הכספיים, כפי שהיה טרם תיקון מס' 99 לחוק העונשין.

31. בעשותו כאמור לעיל, ביצע נאשם 2 פעולות ברכוש אסור בידיעה שהוא רכוש אסור.

הוראות החיקוק לפיהן מואשם הנאשם

32. קשירת קשר לביצוע פשע – עבירה לפי סעיף 499(א) לחוק העונשין.

33. איסור עשיית פעולה ברכוש אסור – עבירה לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון.

אישום שלישי – נגד נאשם 3

העובדות

34. עניינו של כתב אישום זה באירועים שהתרחשו בתקופה שבסמוך לאחר תיקון מס' 99 לחוק העונשין וחלקו עד שנת 2017 (להלן: **התקופה הרלוונטית לאישום זה**).

35. במהלך תקופת כהונתו של נאשם 3, ניהל סניף קניה, בין היתר, פרויקטים לסלילת ולשיקום כבישים בקניה ובסביבתה. בתוך כך, נוהלו פרויקטים לשיקום שני קטעי כביש Kericho-Kisumu בהיקף של כ-200 מיליון דולר, אשר מומנו על-ידי הבנק העולמי. כן התנהלו פרויקטים לסלילת כביש משדה התעופה בניירובי בהיקף של כ-170 מיליון דולר, אשר מומנו על-ידי הבנק העולמי ועל-ידי ממשלת קניה. עוד התנהלו פרויקטים לשיקום שני קטעי כביש ליד העיר Meru בהיקף של כ-80 מיליון דולר, אשר מומנו על-ידי הבנק האירופי. כן התנהלו פרויקטים נוספים לאורך תקופת כהונתו.

36. הפרויקטים קודמו מול רשויות שלטוניות בקניה, ובהן, הרשות הממשלתית לכבישים בין-עירוניים Kenya National Highways Authority, הרשות הלאומית לכבישים כפריים Kenya Rural Road והרשות הלאומית לכבישים עירוניים Kenya Urban Roads Authority.

37. נוכח תיקון מס' 99 לחוק העונשין וכמתחייב, בין היתר, מדרישות הגופים המממנים ורואי החשבון המבקרים, פעלו אורגנים בקבוצה לאימוץ קוד אתי ותוכנית אכיפה ולהטמעתם בארצות הפעילות. קוד אתי אומץ בשנת 2012, ובשנת 2016 אומצה והחלה הטמעתה של תכנית אכיפה בארצות הפעילות.

38. לצד זאת, במהלך תקופת כהונתו בתקופה הרלוונטית לאישום זה, קשר נאשם 3 קשר עם אורגנים שונים בחברות לעיל שלא להפסיק את מתן התשלומים בקניה כאמור בסעיף 8 לעיל, הגם שמדובר בתשלומים שחלקם שלא כדין, כאמור לעיל. במסגרת הקשר, נאשם 3 ערך, במועדים שונים, מעקב אחר הפעילות שבוצעה על ידי סניף קניה, לרבות בנוגע לפרויקטים שבוצעו כמפורט לעיל, קצב התקדמותם, ההיבטים הכספיים השונים שהיו כרוכים בקידומם, לרבות מעקב בנוגע לתשלומים שבוצעו שם וכדאיותם הכלכלית. היקף התשלומים אינו ניתן לכימות, אולם הוא הסתכם בסכומים לא מבוטלים והוא השיא לחברות תועלת כלכלית.

39. בעשותו כן, קשר נאשם 3 קשר לביצוע פשע.

40. נאשם 3 פעל בהתאם לנהלי קבוצת שיכון ובינוי ולהנחיות הממונים עליו, לכך שסניף קניה ימשיך להטמיע את התשלומים שלא כדין בהוצאותיו ובהכנסותיו הלגיטימיות, במערכת החשבונאית ובדוחות הכספיים של הסניף, תוך יצירת מצג לפיו הם שימשו ואפשרו פעילות עסקית לגיטימית וכי מקורם בפעילות זו, כפי שהיה טרם תיקון מס' 99 לחוק העונשין.

41. בעשותו כאמור לעיל, סייע נאשם 3 לקבוצת שיכון ובינוי ואורגניה לבצע רישום כוזב במסמכי תאגיד.

הוראות החיקוק לפיהן מואשם הנאשם

42. קשירת קשר לביצוע פשע – עבירה לפי סעיף 499 לחוק העונשין.

43. סיוע לרישום כוזב במסמכי תאגיד – עבירה לפי סעיף 423 ביחד עם סעיף 31 לחוק העונשין.

עידן שוורץ, עו"ד
סגן מנהלת מחלקת נייע
בפרקליטות מחוז תל-אביב
(מיסוי וכלכלה)

יפעת שטיין, עו"ד
מנהלת מחלקה
בפרקליטות מחוז תל-אביב
(מיסוי וכלכלה)

אתי בן דור, עו"ד
משנה לפרקליט מחוז
בפרקליטות מחוז תל-אביב
(מיסוי וכלכלה)

תל אביב, כ"ד כסלו, תשפ"ד
7 דצמבר, 2023

תיק פרקליטות פ 59/19

תיק פל"א 116770/17

תיק חק' רני"ע 1/18